

9 Adar: Jewish Day of Con[De]structive Conflict

English sources

Rabbi Dr. Daniel Roth, Pardes Center for Judaism and Conflict Resolution

A. The Constructive Conflict “for the Sake of Heaven” between Beit Hillel and Beit Shammai

Mishnah Avot, 5:17 (3rd Cen. CE)

Every controversy (*machloket*) that is for the sake of Heaven will continue to exist; but one that is not in the name of Heaven will not continue to exist. Which is the [kind of] controversy that is for the sake of Heaven? Such as was the controversy between Hillel and Shammai.

1. *What do you think will “continue to exist” in conflicts for the sake of Heaven means?*

Read below to find out how two different commentaries on the Mishnah disagree on this question:

Bertinoro, Avot 5:17

([R. Ovadiah Bertinoro](#), Italy and Land of Israel, 1440-1530)

Every controversy that is in the name of Heaven, the end thereof will continue to exist. (1.) That is to say that the people of controversy are destined to exist and not be destroyed, as with the dispute between Hillel and Shammai that were not destroyed. Neither them nor the students of Hillel and Shammai.

(2.) And I heard the explanation of “the end,” –‘its purpose’, and ‘the matter that is needed’. The controversy which is in the name of Heaven, the purpose and its desirable end is to obtain the truth, and this continues to exist, as they said that from a disagreement the truth will be revealed, as was revealed in the disputes between Hillel and Shammai - that the law was like the school of Hillel. And a controversy which is not for the sake of Heaven, its purpose is to achieve power and the love of victory, and its end will not continue to exist.

Magen Avot, 5:17

([R. Shimon Ben Zemach Doran](#), Algeria, 1361-1444)

‘Controversies for the Sake of Heaven’ will continue to exist ... (3.) means that they will concede to each other, for they have no intentions to defeat the other, rather only to clearly establish the matter, and when the proofs of one are upheld, those of the other will be annulled, as we learned, the school of Hillel reverted to instructing in accordance with the school of Shammai (Gittin 41b). (4.) And it is possible to explain that the opinion of both will continue to exist, the one who forbids and the one who permits, because both are the words of the living God. (Eruvin 13b).

2. *What can be learned from the various interpretations on the mishnah regarding key components necessary for conflicts to be constructive?*

3. *What other components do you feel may be necessary for conflicts to be managed in a constructive manner?*

B. The Destructive Conflict Between Beit Hillel and Beit Shammai

Mishnah [Shabbat 1:4](#)

And these are some of the regulations enacted in the attic of [Hananiah b. Hezekiyah b. Gorion](#), when the rabbis came to visit him. They did a roll call and found that the disciples of Shammai were more numerous than those of Hillel, and they enforced eighteen regulations on that day.

4. *Who enforced 18 regulations on that day?*
5. *Why is it significant that there more students of Beit Shammai than that of Beit Hillel?*

Read below to find out how the conflict between Beit Hillel and Shammai on that day was portrayed differently in the two Talmuds:

[Babylonian Talmud, 17a](#)

They (Beit Shammai) thrust a sword into the study house and declared: "Whoever wants to enter may enter, but no one may leave!" And on that day Hillel sat in submission before Shammai, like one of the disciples, and it was as wretched for Israel as the day on which the [golden] calf was made.

[Jerusalem Talmud, Shabbat 1:4 \(3c\)](#)

That day was as wretched for Israel as the day on which the [golden] calf was made. It was taught in the name of Rabbi Yehoshua Oniya:
The students of Beit Shammai stood below them and began to slaughter the students of Beit Hillel.
It was taught: Six of them ascended and the others stood over them with swords and lances.

6. *Put into your own words, what happened on this day according to these two texts.*
7. *Do you think the violence described in these texts should be taken literally?*

Read below to find out how the commentaries on the Jerusalem Talmud disagree on this question:

[Korban Edah, Jerusalem Talmud 1:4](#)

[Rabbi David ben Naftali Hirsch Frankel](#) (1707–1762, Berlin)

"And they began to slaughter the students of Beit Hillel" – Only if they (Beit Hillel) wanted to go up [to vote], however G-d forbid, they did not [actually] kill anyone, so it seems to me.

[Pney Moshe, Jerusalem Talmud 1:4](#)

[Rabbi Moshe Margalit](#) (1710-1780, Lithuania)

'That day'- ... because Beit Shammai killed students of Beit Hillel, as we will see further on.

C. The 9th of Adar – the Fast of Hillel and Shammai

Hilchot Gedolot, Laws of TishaB'Av

([Rabbi Shimon Kayyara](#), 9th Cen. Babylonia)

These are the days that one fasts on from the Torah.... On the 9th of the month (Adar), they decreed a fast day because Beit Hillel and Beit Shammai had conflict with each other.

Shulchan Aruch, Laws of Fasts (580)

([Rabbi Yosef Karo](#), 1488–1575, Spain/Land of Israel)

These are the days that tragedies befell our forefathers and it is worthy to fast on them.... On the 9th (of Adar) Beit Shammai and Hillel disagreed.

8. *Why do you think that a fast was decreed the day of this disagreement between Beit Hillel and Beit Shammai?*

Read below to find out how different commentaries explained the reason for declaring a fast day on the 9th of Adar:

Levush, Orach Chayim, 580

([R. Mordechai Yaffe](#), 1530-1612, Poland)

On the ninth [of Adar], Beit Shammai and Beit Hillel disagreed with one another, and since a *machloket* [disagreement] fell between the scholars of Israel, even though their disagreement was for the sake of heaven, nevertheless the Torah had become, G-d forbid, as if it was two Torahs, this one forbids and this one permits, this one declares a matter impure, and the other declares it pure, and no law is known completely. Behold this is like a tragic day and we fast on it.

Eliyah Rabba, Orach Chayim 580:7

([Rabbi Eliyahu Shapiro](#) (1660-1712, Prague)

"On the (9th) of Adar they disagreed: And three thousand of the students died."

Beit Yosef, 580

([Rabbi Yosef Karo](#), 1488–1575, Spain/Land of Israel)

All of the fast days mentioned in this section.... I have never seen or heard of anyone who had the custom of fasting on them.

9. *Based on the explanations of the Levush and Eliyah Rabbah, do you think fasting on the 9th of Adar is appropriate? Explain.*
10. *According to the Beit Yosef, no one seemed to really observe the 9th of Adar by fasting. Why do you think that was/is so?*

Read below to find out more about the 9th of Adar from the Cairo G'niza:

R. Yinnon bar Tzemach (11th

Cen.), Lamentation
Our rabbis decreed a fast day on the ninth of the month (Adar) because Beit Hillel and Beit Shammai Disagreed regarding their study.

R. Pinchas HaCohen, Hymn for Sanctifying the Months, Adar:

Purim we do on it/ the fast of Hillel and Shammai on the third of it (Adar).

A Lamentation

On the conflict that befell the children of the wise they declared a fast day/ For the fight between Hillel and Shammai over truth was a disgrace to the Torah.

Fragment from Land of Israel Prayer Book

(pre-9th Century)
On the fourth of Adar a dispute erupted between the students of Shammai and Hillel and many were killed.

As you have just learnt, there are many different opinions about the conflict between Beit Hillel and Beit Shammai on the 9th of Adar and what we should do to commemorate it.

- 11. What do you think all these different Rabbis and texts are trying to teach us about conflicts and disagreements?*
- 12. Based on these texts, can you identify the differences between healthy conflict and destructive conflict?*
- 13. What way/s would be most meaningful to you to commemorate this day of destructive conflict (if not by fasting)?*

A. 9 Adar in the Future

Read below to find out what the 9th of Adar (as well as other fast days) might look like in the future:

Hilchot Gedolot, Laws of TishaB'Av

(Rabbi Shimon Kayyara, 9th Cen. Babylonia)

In the future, The Holy One Blessed Be He, will turn these days into days of rejoicing and happiness as it is said (Jeremiah 31:12) “for I will turn their mourning into joy, and will comfort them, and make them rejoice from their sorrow. And so shall it be His will speedily in our days, Amen!

- 14. What can you do to turn the 9th of Adar into a joyous day?*

9 Adar: Jewish Day of Con[De]structive Conflict

Hebrew sources

Rabbi Dr. Daniel Roth, Pardes Center for Judaism and Conflict Resolution

א. מחלוקת לשם שמים בין בית הלל ושמאי

<p><u>משנה אבות ה'יז (מאה שלישית לספירה, ארץ ישראל)</u> כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים? זו מחלוקת קרח וכל עדתו:</p>	
<p>מה 'סופה להתקיים' במחלוקת לשם שמיים? כיצד נחלקו פרשני המשנה בשאלה זו?</p>	
<p><u>מגן אבות לרשב"ץ על אבות ה'יז</u> (1361 – 1444, אלג'ריה) כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים – (3.) ואפשר לפרש 'סופה להתקיים' שידודו זה לזה שאינן מתכוונות לנצח זה את זה אלא להעמיד הדבר על בוריו, וכשיתקיימו ראייות האחד יתבטלו דברי האחר, וכמו ששנינו, חזרו בית הלל להורות כבית שמאי, בפרק השולח (גיטין מא,ב), וחזר רבי עקיבא להיות שונה כבן עזאי, בתענית (כו,א) פרק אחרון.</p> <p>(4.) ואפשר לפרש שדברי שניהם יתקיימו, האוסר והמתיר, לפי שאלו ואלו דברי אלהים חיים הם [ערבין יג ב].</p>	<p><u>רבי עובדיה מברטנורא, אבות ה'יז</u> (1440 – לא ידוע, איטליה וא"י) כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים – (1.) כלומר שאנשי המחלוקת ההיא מתקיימים ואינם אובדין, כמחלוקת הלל ושמאי שלא אבדו לא תלמידי בית שמאי ולא תלמידי בית הלל. אבל קורח ועדתו אבדו. (2.) ואני שמעתי, פירוש "סופה", תכליתה והמבוקש מענינה. והמחלוקת שהיא לשם שמים, התכלית והסוף המבוקש מאותה מחלוקת להשיג האמת, וזה מתקיים, כמו שאמרו מתוך הויכוח יתברר האמת, וכמו שנתברר במחלוקת הלל ושמאי שהלכה כבית הלל. ומחלוקת שאינה לשם שמים, תכלית הנרצה בה היא בקשת השררה ואהבת הניצוח, וזה הסוף אינו מתקיים, כמו שמצינו במחלוקת קורח ועדתו שתכלית וסוף כוונתם היתה בקשת הכבוד והשררה והיו להיפך:</p>

ב. מחלוקת שאינה לשם שמים בין בית הלל ושמאי

<p align="right"><u>משנה שבת א:ד</u> ואלו מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה בן חזקיה בן גוריון כשעלו לבקרו נמנו ורבו בית שמאי על בית הלל וי"ח (שמונה עשרה) דברים גזרו בו ביום.</p>	
<p align="center"><u>כיצד מתוארת המחלוקת בין בית הלל ובית שמאי באותו יום בתלמודים?</u></p>	
<p align="center"><u>ירושלמי שבת א:ד (ג ע"ג)</u> אותו היום היה קשה לישראל כיום שנעשה בו העגל... תנא (שנה) רבי יהושע אונייא: תלמידי בית שמאי עמדו להן מלמטה והיו הורגין בתלמידי בית הלל. תני: ששה מהן עלו והשאר עמדו עליהן בחרבות וברמחים... רב אבון רב יהודה בשם שמואל: לא שנו (שבית דין יכול לבטל גזירה של בית דין אחר) אלא חוץ לי"ח, הא בתוך י"ח אפילו גדול אינו מבטל מפני שעמדה להן בנפשותיהן.</p>	<p align="center"><u>ב' שבת, יז ע"א</u> ואותו היום נעצו חרב בבית המדרש ואמרו: "הנכנס נכנס והיוצא אל יצא." ואותו היום היה הלל כפוף ויושב לפני שמאי כאחד מן התלמידים והיה הדבר קשה להם לישראל שנעשה בו העגל.</p>
<p align="center"><u>מה בדיוק עשה בית שמאי לבית הלל? כיצד נחלקו פרשני הירושלמי בשאלה זו?</u></p>	
<p align="center"><u>פני משה (ר' משה</u> <u>מרגלית, 1714 – 1781,</u> <u>ליטא) פירוש על ירושלמי</u> <u>שבת פ' א</u> "אותו היום" וכו'. ... שהיו בית שמאי הורגין בתלמידי בית הלל כדלקמן.</p>	<p align="center"><u>קרוב עדה, ר' דוד פרנקל,</u> <u>1707 – 1762, ברלין) פירוש</u> <u>על ירושלמי שבת א:ד (ג ע"ג)</u> והיו הורגין בתלמידי הלל" – אילו היו רוצין לעלות אבל חס ושלום לא הרגו אותן, נראה לי.</p>

ג. ט' אדר וצום הלל ושמאי

<p>הלכות גדולות, הלכות תשעה באב (ר' שמעון קיירא, מאה 9, בבל) אילו ימים שמתענין בהם מן התורה.... בתשעה בו (אדר) גזרו תענית על שנחלקו בית שמאי ובית הלל זה עם זה.</p>			
<p>שולחן ערוך אורח חיים הלכות תענית תקפ (ר' יוסף קארו, 1428, ספרד – 1575, א"י) אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם... בט' בו (אדר) נחלקו בית שמאי ובית הלל.</p>			
<p>מה המחלוקת בין פרשני השולחן ערוך, לגבי הנימוק להכרזת יום ט' באדר כיום צום?</p>			
<p>אליה רבה סימן תקפ:ז (ר' אליהו שפירא, 1660 – 1712, פראג, פירוש על השו"ע) בט' בו נחלקו וכו'. ונהרגו ג' אלפים מהתלמידים.</p>		<p>לבוש או"ח ס' תקפ (ר' מרדכי יפה, 1530–1612, פולין) בט' בו (אדר) נחלקו בית שמאי ובית הלל על זה, והואיל ונפלה מחלוקת בין חכמי ישראל אע"פ שמחלקותם לשם שמים היא, מ"מ נעשית התורה ח"ו (חס וחלילה) כשתי תורות (בבלי סנהדרין פח ע"ב) שזה אוסר וזה מתיר וזה מטמא וזה מטהר ואין יודעין שום דין על בוריו, הרי הוא כיום צרה ומתענין בו.</p>	
<p>בית יוסף, אורח חיים תק"פ (ר' יוסף קארו, 1428, ספרד – 1575, א"י) כל הימים האלו הכתובים בסימן זה.... לא ראיתי מעולם ולא שמעתי מי שנהג להתענות בהם.</p>			
<p>ר' ינון בר צמח (מאה 11), קינה אאטמה כל פה (שורה 52) רבותינו גזרו צום בתשעה בו על שנחלקו בית שמאי ובית הלל בתלמודים.</p>	<p>רבי פנחס הכהן, פיוט קידוש ירחים (שורה 17), אדר [שורה 17] פורים עושים ומגילה קורים בו/ צום הלל ושמאי בשלושה בו.</p>	<p>קינה על צום הלל ושמאי על מחלוקת נפלו לבני חכמים גזרו תענית בך מורינו / וכמה בני שמאי והלל כי בריבם באמת שפלות לתורתנו.</p>	<p>שרידי הלכה בסידור א"י (מאה 9) בארבעה באדר נפלה מחלוקת בין תלמידי שמי והלל ואבד מהם הרבה.</p>